

V Praze dne 22. května 2014

Č.j.: ÚSTR 90/2014

Počet listů: 2

Zpráva ze zahraniční pracovní cesty

Datum: 11.–18. května 2014

Místo: Řím (Itálie)

Účel: Převoz a vrácení archivu slovenské redakce Rádia Vatikán; jednání s generálním ředitelem Rádia Vatikán P. Federicem Lombardim SI; natáčení rozhovorů s pamětníky; účast na pietní akci u příležitosti 45. výročí úmrtí kardinála Josefa Berana; setkání s Pavlem Vošalíkem, velvyslancem ČR u Svatého stolce, a chargé d'affaires Jiřím Sittkem; fotodokumentace budov spojených s československým katolickým exilem v Římě, návštěva papežské koleje Nepomucenum a prezentace výsledků činnosti ÚSTR.

Účastníci cesty:

Mgr. Zdeněk Hazdra, Ph.D. (ředitel ÚSTR)

Mgr. Dita Jelínková (OZDN)

Stanislava Vodičková, DiS. (OZDN)

Přemysl Fialka (OD)

Hlavním cílem uskutečněné cesty byl převoz a vrácení archivu slovenské redakce Rádia Vatikán, který obsahuje 72 kartonů dokumentů. Uvedené materiály byly Ústavem pro studium totalitních režimů zdigitalizovány (připravuje se jejich zveřejnění na ústavním webu). Společně s navrácením originálů obdržela slovenská redakce Rádia Vatikán dva externí disky s kopiemi digitalizátů. Dokumenty převzal šéfredaktor slovenské redakce P. Jozef Bartkovjak SJ, který společně s generálním ředitelem Rádia Vatikán P. Federicem Lombardim SI potvrdil jejich řádné předání rovněž v předávacím protokolu. Tímto krokem byla završena několikaletá spolupráce mezi oběma výše jmenovanými institucemi, jejímž výsledkem je vytvoření digitálního archivu jak české, tak slovenské sekce Rádia Vatikán. O této skutečnosti přinese zprávu též vatikánský deník L'Osservatore Romano.

V souvislosti s předáním archivu slovenské redakce se uskutečnilo také setkání s generálním ředitelem Rádia Vatikán P. Federicem Lombardim SI, který poděkoval za dosavadní bezproblémovou spolupráci. Rovněž ocenil význam zpřístupnění archivu širší veřejnosti.

V rámci pracovního pobytu v Římě byly natočeny tři rozhovory s pamětníky (PP. Peter Gumpel SI – postulátor kanonizačního procesu Pia XII., Josef Kolářek SJ – dlouholetý redaktor Vatikánského rádia a Sr. Jaroslava Kochjarová CJ – redaktorka slovenské sekce Vatikánského rádia). Rozhovory se tematicky zaměřily na osobnost papeže Pia XII. a jeho vztah k Československu v období Mnichova a nacistické okupace; činnost české a slovenské sekce Vatikánského rádia a aktivity skryté církve na Slovensku v 80. letech 20. století. Specifickou součástí rozhovoru s P. Gumpem SJ pak tvořily otázky týkající se jeho aristokratického původu (příslušník významné německé šlechtické rodiny) a zkušeností jeho rodiny s nacistickou perzekucí.

Součástí pracovní cesty byla účast na pietním setkání u hrobu kardinála Josefa Berana v bazilice svatého Petra (v pátek 16. května v předvečer 45. výročí kardinálovy smrti). Společně se zástupci Ústavu pro studium totalitních režimů se zde sešli představitelé velvyslanectví ČR u Svatého stolce (velvyslanec Pavel Vošalík a chargé d'affaires Jiří Sittek), zástupkyně Kongregace Milosrdných sester svatého Karla Boromejského (S. M. Remigie) a rektor papežské koleje Nepomucenum P. Petr Šíkula. Po zpěvu české státní hymny byly položeny květiny ke kardinálovu hrobu a proneseny projevy. Stále aktuální myšlenky Josefa Berana byly připomenuty proslovem „O náboženské svobodě“, který přednesl na II. vatikánském koncilu kardinál Josef Beran v roce 1965.

Tentýž den večer jsme se na pozvání rektora Nepomucena P. Petra Šíkuly zúčastnili slavnosti patrona koleje sv. Jana Nepomuckého, jejíž součástí byla mše celebrowaná kardinálem Jozefem Tomkem. V průběhu mše byla připomenuta i památka kardinála Josefa Berana.

Během setkání se zástupci českého velvyslanectví jsme projednali podporu pro realizaci dalších aktivit Ústavu na území Vatikánu a Itálie, zejména uvedení italské verze výstavy „Diktatura versus naděje“ v Miláně.

Pro připravovanou publikaci věnovanou historii vysílání české sekce Vatikánského rádia „Ohlasy perzekuce katolické církve v Československu na vlnách Vatikánského rádia“ byla také pořízena fotodokumentace míst spojených s aktivitami uvedeného rádia a československého římskokatolického exilu.

Cesta se uskutečnila služebním automobilem. Byla zahájena v neděli 11. května v 19 hodin odjezdem z budovy ÚSTR a zakončena v neděli 18. května v 8 hodin ráno.

Mgr. Zdeněk Hazdra, Ph.D.

Mgr. Dita Jelínková

Stanislava Vodičková, DiS.

Přemysl Fialka